

'Amposta desapareguda', un llibre que mira al passat per a construir el present

Maite Subirats és l'autora d'este recull d'imatges de la capital del Montsià, on es veu l'evolució de la ciutat des del segle XIX fins als anys 70

Amposta Roser Regolf

"No servix de res lamentar-se de la demolició dels elements arquitectònics i patrimonials que, en el seu dia, van formar part de la vida de tants ampostins i ampostines. A través de les imatges antigues podem aprendre a valorar-los i a donar-los nous usos als que encara perduren", reblava Maite Subirats Argentó (Amposta, 1967), autora del llibre *Amposta desapareguda* (Editorial Efadós), un recull d'imatges en blanc i negre que té com a objectiu ampliar la mirada cap aquells llocs on avui transcorre el nostre dia a dia. Fotografies que, amb els anys, han adquirit encara més significat, fins a esdevenir l'únic testimoni palpable de molts edificis i paratges com l'antiga muralla Carlina, una de les fotografies més antigues que es recull al llibre, del segle XIX, o d'altres més actuals com les Cases Barates o la inauguració de la plaça del Mercat.

"Als anys setanta i vuitanta es tombava tot, però a partir del 2000 les entitats públiques comencen a adonar-se de la importància de conservar els espais patrimonials", etzibava Subirats. Maite Subirats és historiadora i una apassionada de la seua ciutat. Ho demostren els diversos reculls d'imatges antigues que ha fet al llarg de la seua carrera - *Amposta. Imatges per a la història. 1870-1969* o, fa menys temps, *L'Abans* - els qui l'han ajudat a ordenar el passat, contribuir en la memòria col·lectiva i valo-

Imatge antiga de l'embarcador d'Amposta.

rar el patrimoni de la ciutat, "un fet que ens fa singulars i explica d'on venim i on hem arribat, però també ens ajudarà a saber cap on hem d'anar", explicava. En este cas, igual que hi ha llocs que han perdurat en el temps, d'altres han desaparegut per sempre: "La Bóbila Cerámica del Ebro o el Molí Escrivà, que estava a la zona de Valletes, l'estació del Carrilet o molts masos del Delta". D'altres s'han adaptat als nous temps, com les Escoles Nacionals, ara el Museu de les Terres de l'Ebre, o el Molí Cercós, on ara hi ha la Biblioteca Comarcal, així com l'edifici del Sindicat o l'antic Col·legi de les Monges, que s'han recuperat més recentment.

El recull *Amposta desapareguda* dixa constància de l'existència de tots estos espais, igual que ho fa dels llocs que, el segle passat, eren el cen-

tre neuràlgic de la capital. "Llavors Amposta vivia de cara al riu, el principal mitjà de transport que connectava la ciutat amb els altres municipis", deia la historiadora, afegint que les zones com la Vila, on ara coneixem la plaça de l'Ajuntament i el carrer Major, eren on passava la major part de l'activitat del municipi. Ho podem veure en les més de 150 imatges que es recullen al llibre, recopilades després de molts anys d'investigar col·leccions particulars i del Museu de les Terres de l'Ebre, arxius i fons com el de la Biblioteca de Catalunya, el Centre Excursionista de Catalunya, el de l'Institut d'Estudis Fotogràfics, on Subirats ens explica mitjançant textos allò que podem observar i que avui és tan diferent.

Amb les imatges a la mà, Maite Subirats gaudix, com diu ella, estirant el

Imatge de la inauguració de l'antic carrilet al seu pas per Amposta.

fil per a trobar el lloc exacte de la fotografia i l'any. Un fil que explica que el conforma el bagatge personal i professional, però també els documents i els testimonis orals, una peça clau per a encaixar les peces de tota història. "Un dia, fent un cafè a un bar d'Amposta, un home em va explicar que el seu pare havia sigut l'encarregat de construir la font del Parc Municipal", deia, al qual afegia, d'altra banda, que "tenia constància que a la plaça de Poador hi havia un pou, per això el seu nom, però no aconseguia trobar cap fotografia on es pogués apreciar. Fins que, fa molt poc, vaig localitzar una fotografia que permet identificar-lo amb tota la seua estructura". Després d'anys investigant sobre la seua ciutat, Maite Subirats diu que encara descobrix coses noves a través de les

imatges antigues que li arriben. "Fins fa uns anys pensava que el carrer Barcelona sempre havia estat connectat fins al llogal de Sant Cristòfol, i resulta que no, que arribava fins abans d'on ara hi ha el camp de futbol, perquè la casa Fàbregas, que encara es conserva, tenia al darrere uns patis que tallaven el carrer Barcelona", detallava. Al llibre hi ha una foto on es veu el carrer en qüestió abans de ser l'arteria paral·lela a l'avinguda de la Ràpita. De la mateixa manera, confirmava també que no perd l'esma de seguir indagant en el passat de la seua ciutat, pel qual convida a tothom qui tinga fotografies antigues a casa, que creguen que poden ser d'interès col·lectiu, a contactar amb ella. "Hi ha qui té a casa autèntiques joies i ni tan sols ho saben", tancava.